

GROEPSDOORBREKEND REKENEN

“We merkten dat de niveaus in de bovenbouw ver uit elkaar liepen. Daarnaast hadden we een uitdaging om het aantal kinderen op 1S niveau te vergroten.”

Annika Polfliet, leerkracht en rekencoördinator op de Bisschop Ernstschool in Goes, zocht samen met de directeur en een collega naar een oplossing en vond deze in het groepsdoorbrekend rekenen.

“Op zich werkten we al veel groepsdoorbrekend doordat we alle groepen dubbel hebben. Nu waren we op zoek om dat verder uit te breiden”, begint Annika. Collega Jessica Krijger vond het meteen een goed idee, maar ook wel spannend. “Het leuke is dat je meer naar het niveau van het kind kan kijken, in plaats van sec de methode te volgen. Maar wat als het niet werkt? Hoe ga je dan weer terug? Er zit dan inmiddels al een gat van een half jaar niveauverschil tussen hen en de gemiddelde groep.”

Ondanks enkele twijfels was het team er van overtuigd dat ze het moesten proberen.

Aan de slag

Ze startten met groep 7 en 8. Kinderen van groep 7 die nog achterliepen, kregen opnieuw lesstof van groep 6 aangeboden, maar dan in versneld tempo. De beteren van groep 7 werden juist uitgedaagd door sneller door de groep 7 lesstof te gaan, samen met de kinderen van groep 8 die nog wat moesten herhalen. De middenmoot bleef gewoon de methode van de eigen groep volgen. “Het enige probleem dat hierdoor ontstond, was een grote groep 8. De beteren van groep 8 kun je namelijk niet doorplaatsen naar een volgende groep”, legt Annika uit. “Dit proberen we nu op te lossen door de leerkracht te laten ondersteunen door onderwijs-assistenten.”

Onvoorzien

Iets waar ze tevens onverwacht tegenaan liepen, was de weerstand bij sommige ouders. Annika: “Zij wilden soms niet dat hun kind in de groep gezet zou worden waarbij leerstof uit een eerder jaar herhaald moest worden. Dan komen ze immers achter te lopen. Maar dat hoeft geen probleem te zijn. De kennis van halverwege groep 8 is al voldoende om door te gaan naar het middelbaar onderwijs. Uiteindelijk, soms na een eerste periode in de te hoge groep, gingen ouders overstag omdat ze zagen dat het in het belang van hun kind was. Je ziet de resultaten dan niet alleen verbeteren, maar het kind ervaart succes en krijgt meer zelfvertrouwen. Dat is ook heel belangrijk.”

PowerPoint

Ongeveer tegelijk met het invoeren van het groepsdoorbrekend rekenen, voerde de Bisschop Ernstschool ook een andere verandering door. “We hebben ons didactisch handelen aangescherpt”, aldus Annika. “Voor elke les maken we nu een PowerPoint met hierin het doel, een contextopgave, een coöperatieve activiteit, instructieverwerking en evaluatie van de les. Je leert zo beter naar je doelen te kijken, in plaats van standaard de methode te volgen. Je les loopt bovendien ook lekkerder.”

“Het geeft me houvast”, zegt leerkracht Constantia Martens. “Voorheen had ik misschien wel vijf doelen in één les. Maar nu leer ik beter te filteren. Ik heb nu ook meer zicht op hoe ik leerstof versneld kan aanbieden. In het begin denk je dat je de methode precies moet volgen, maar nu kijk ik meer naar de leerdoelen. Ik vind het leuk om de lessen van tevoren te bedenken en daar creatief mee om te kunnen gaan.”

Resultaten tot nu toe

Heeft dit alles ook tot betere resultaten geleid? “Ja”, zegt Jessica. “Je ziet het terug in de Cito-resultaten. Je haalt niet ieder kind naar een 1-score, maar er zijn leerlingen die daar wel bij in de buurt komen. Dat is ook wel het lastige nu. Ik merkte al snel dat het niveau binnen mijn kleine groep ver uit elkaar kwam te liggen. Sommigen gingen met een klein zetje in de rug al heel snel vooruit, anderen niet. Dat maakt het meteen weer een uitdaging om ieder kind passende stof aan te reiken. Voor degenen die nu aan de bovenkant zitten, vind ik het wel jammer dat ze dan niet meer zomaar door kunnen naar een hogere groep. Ze lopen nu immers al achter op die stof.”

“Daarom is en blijft het een belangrijke, maar moeilijke beslissing welke kinderen je wanneer in welke groep plaatst”, zegt Annika. “Gelukkig kunnen we hiervoor op de expertise van Lindie de Bont van RPCZ rekenen. Zij heeft de kennis en kunde om een juiste inschatting te maken. Maar het is niet zwart/wit. We werken met kinderen, niet met machines. Hoe zij zich ontwikkelen is soms moeilijk voorspelbaar.”

Dat vindt ook Constantia: "Het belangrijkste is dat je ziet dat de kinderen harder vooruitgaan dan voorheen. En ze vinden het ook leuker. Ze geven aan dat ze de rust in de groep prettig vinden en dat het fijn is om te leren met kinderen van hetzelfde niveau."

Toekomst

Nog lerende hoe dingen beter kunnen, zijn de leerkrachten op de Bischoop Ernstschool er zeker van dat ze groepsdoorbrekend leren willen voortzetten. "Ja", bevestigt Annika. "We kunnen kinderen zo op hun niveau lesgeven, onafhankelijk van het jaar waarin ze zitten. De komende jaren gaan we kijken hoe en of we het kunnen uitbreiden naar andere groepen en vakken."

Anders

Is er nog iets wat ze anders gaan doen, naar aanleiding van het geleerde? "We gaan de indeling niet pas na de Cito-toets in juni maken. Dat blijkt te laat om de ouders er in mee te nemen. Vooraf weet je vaak al voldoende over het niveau van een kind. Je kunt dan de voorgenomen keuze al na de meivakantie voorleggen aan de ouders en de Cito nog als laatste bevestiging gebruiken. Bovendien nemen we alle komende adviezen van Lindie mee. Binnenkort komt ze weer kijken en geeft ze ons nieuwe tips en adviezen. Ze ziet dingen heel snel en kan het heel helder terugkoppelen." "En het voelt niet als corrigeren", vult Constantia aan. "Je ziet dat ze er zelf veel plezier in heeft om hier te zijn. Ze gaat meteen meedoen en meehelpen. Dat is echt heel fijn. Zo gaan we steeds verder vooruit."

Lindie de Bont is onderwijsadviseur basisonderwijs

✉ ldebont@rpcz.nl ☎ 06 21 82 40 87